

## 6. наставна целина (V и/или VI разред ОШ) Дечија права: уметничко дело!

### А. План часова

#### А. План часова

	Кључна питања/ теме лекције	Кључни задаци	Наставни материјали
1. час	Шта је уметнички пројекат? Како могу уметничким средствима да прикажем дечија права?	Ученици одлучују који ће члан из Конвенције о дечијим правима приказати као уметничко дело, и разрађују своје прве идеје.	Неки часописи; картице или цедуље с дечијим правима.
2-4. час	На који начин ученици и наставници помажу једни другима? Како објашњавамо спор и брз рад ученика?	Ученици раде један или више пројеката. Уче да пружају и прихватају помоћ у разреду.	Папир, боје, лепак, часописи, итд..

### Б. Васпитно-образовни циљеви

Дечија и људска права често су повезана са сложеним политичким, друштвеним и личним проблемима.

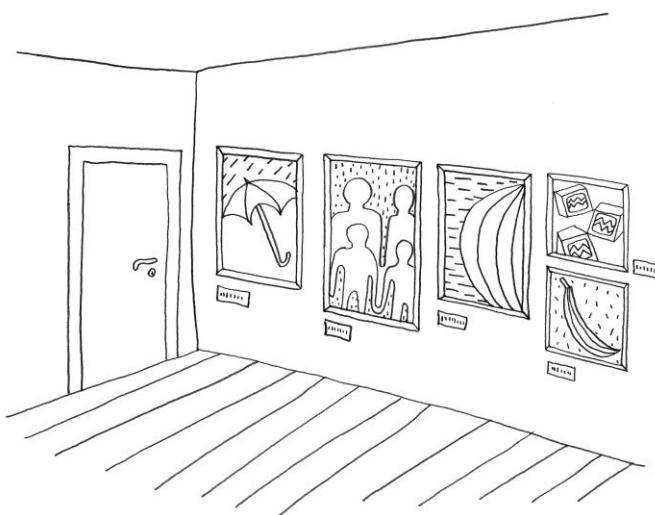
Овај пројекат наставља традицију на коју се често позивамо у вези са дечијим и људским правима. Уметници добијају задатак да изразе садржај одређеног члана Конвенције, или његовог дела, путем слика. На тај начин створене су многобројне картице, календари, књиге чак и филмови.

За оне ученике који су већ радили на пројекту кутије с благом у другом разреду, овај уметнички пројекат биће нова прилика да се темељније проуче дечија права. Мислимо да је веома битно да се ученици поново врате на тему о којој већ нешто знају, али на другачији начин - другим речима, кроз један креативни и интегрални приступ.

Изговорен или написан исказ може се изразити сликом само ако се у потпуности разуме.

Предлажемо планирање наставне јединице тако да буде довољно времена да се слике изложе за Међународни дан дечијих права, 20. новембра, и то у школи, градској кући или некој другој јавној установи.

Та изложба, као циљ овог пројекта, представља истовремено прекретницу и покретач који стимулише ученике да брижно и креативно обављају задатак.



*Напомена:* Први час, или чак читав пројекат, може се лепо спровести и у сарадњи са предметним наставником ликовног васпитања или са уметником који живи у месту школе. И ученицимогу давати своје предлоге који ће бити уграђени у припрему. Вреди размислити и о томе да се пројекат уради у партнерству са неким другим одељењем.

**В. Кључна питања за размишљање у другој наставној целини**

О (уознавање)	Кроз (искуство)	За (примена)
<i>Наставник</i>		
Колико деца тренутно знају о дечијим правима?	На који се начин начела дечијих права схватају у разреду и школској заједници?	Учити како предузимати акције изван школе: шта су ученици научили за свој будући живот?
Ученици су продубили своје знање о дечијим правима, посебно о одређеним члановима Конвенције о правима детета.	Посебно на часовима уметности ученици могу да схвате да је развој њиховог индивидуалног начина изражавања могућ и веома важан. Они проналазе индивидуалне начине да уметничким средствима представе различите чланове дечијих права.	Ученици су емоционално способни да схвате повреду дечијих права и да их осуде. Развили су ову компетенцију кроз свој врло индивидуални приступ учењу и препознавањем повреда дечијих права.
<i>Ученици</i>		
Шта сам научио о дечијим правима?	Како сам искусио дечија права у разреду?	Коју врсту акције сам ја у стању да предузмем?
Заједно са школским друговима, темељно сам проучавао дечија права. Поставио сам пуно нових питања и схватио да не треба да бринем ако још нисам разумео све чланове о дечијим правима. Наставићу са учењем.	Овај пројекат је претворио учионицу и целу школску зграду у место које сам и ја украшавао и где се осећам као код куће. Могу да изразим своју индивидуалност, а и да ме сматрају индивидуом.	Постао сам свеснији својих уметничких талената и сад сам одважнији у томе да их користим и негујем. Они су део моје личности и понекад ми омогућавају да се изразим више него што бих могао речима или текстовима. Могао би смислити сличне уметничке пројекте о дечијим правима заједно са својим пријатељима, продати неке слике и приход донирати за пројекте за децу.

**Г. Ток часова****1. део (траје око 1 ½ час)**

Наставник упознаје разред са детаљима новог пројекта. Важно је да деца разумеју

- основни принцип пројекта,
- смисао, циљеве и најављене "продукте" пројекта,
- шта план рада од њих захтева и
- да виде примере илустровања дечијих права уметничким средствима.

Стога, наставник мора не само да прикаже примере илустровања разних људских и дечијих права, него и да прикаже разне стилове, медије и приступе како би помогао деци у проналажењу сопственог начина уметничког изражавања.

Након увода, наставник или ученици формира(ју) мале групе (око троје деце у свакој) како би испланирали реализацију пројекта.

Свака група поседује копију дечјих права (у некој скраћеној верзији текста према Конвенцији о правима детета, коју може сачинити и наставник). Задатак гласи: Потражите три дечја права за која бисте радо начинили "уметничко дело" (слику, предмет)! Ово ће послужити као основа за коначну расподелу задатака.

Фаза читања и дискусије по групама; на крају, одељење заједнички расподељује одређена дечја права за уметничку обраду (нпр. тако што свака група обележава свој избор, после чега ће бити јасно где се јављају укрштања/преклапања и како ће се наћи коначно решење, задовољавајуће за сваку групу.)

Конкретно планирање рада у групама које мора да обухвати следеће:

- прва разматрања концепције планиране слике/предмета,
- потребне боје, материјали, алат/прибор за рад,
- распоред времена (важно! Наставник мора благовремено пазити и давати савете тако да идеје буду спроводљиве),
- идеје за планирану изложбу (о томе се може разговарати касније, у пленуму).

Размена идеја о идејама и концепцији, те дискусија у одељењу.

Задаци за следећи час: У групама разрадити идеје о пројекту и формулисати их; информисати се преко штампе, интернета и у библиотеци ради инспирације; спремити скице или описе пројекта, евентуално почети прикупљање материјала. Свака група спрема малу презентацију планираног, почев од употпуњеног објашњења датог дечјег права помоћу примера.

## **2. део (прва половина)**

Ученици размењују и коментаришу своје идеје у складу са упутствима/задацима датим на претходном часу.. Важно је да ученици разумеју дечија права и да су у стању да у разреду наведу примере како се та права остварују, односно занемарују. Притом би требало да јасно и разумљиво изложе коју су уметничку изведбу предвидели за које право, како је изгледало конкретно планирање и какву су помоћ добили од разреда или наставника.

Пречишћавање дефинитивног концепта изложбе радова којом се пројекат закључује (по могућности, 20. новембра). (Вредиразмислити и о томе да се разрада дотичног концепта зада за домаћи, што би било предмет рада и дискусије у 3. делу ове наставне целине.)

## **2. део (друга половина), 3. и 4. део**

На пројекту ученици могу да раде све време у другој половини другог часа и на наредна 2 часа (ту се рачуна и слободно време, као и време за домаћи рад). Искуство показује да су ученици боље мотивисани ако нису изоловани једни од других. Наставник их охрабрује да се не задовоље првом идејом, већ да се упусте у њену даљу модификацију, разраду и усавршавање.

Наставник може помоћи разреду тако што ће имати при руци колекцију уметничких плаката, илустрација из реклама, дијаграма итд. исечених из новина или часописа, књига о уметности, вебсајтова итд.. Ученици могу од куће донети уметничке књиге и часописе. Ова колекција илустрација не мора бити повезана с темом о дечијим правима, већ у функцији илустровања различитих могућности уметничког израза.

Неколико савета:

- Ако планирате изложбу у школској згради, учioniци или некој јавној установи, мора постојати сагласност ученика око презентације (нпр. таблице/легенде са објашњењима треба да имају уједначену врсту и формат слова).
- Пажљиво размотрите могућност организовања такмичења и доделе награда за изванредан рад. У жирију формираном за ту прилику могу – поред ученика – бити и локални уметници и новинари.

- Сугерисали бисмо да се (без обзира да ли догађај има такмичаски карактер) позову локални медији да га пропрате – јер таква могућност појачава мотивацију ученика.
- 